

DE STRIJD TEGEN VALSEMUNTERIJ

Tekst Jan Loubin
Fotografie Patrick Van den Branden

Sinds geld bestaat, proberen mensen het na te maken: onlangs werd in Frankrijk een schatkist gevonden vol valse Romeinse muntstukken. Er is weinig veranderd. De komst van de euro zorgde niet voor meer, maar wel voor kwalitatief betere vervalsingen dan tijdens de periode toen we betaalden met Belgische franken. Een efficiëntere samenwerking tussen de NBB en de politie lag dan ook voor de hand.

BRUSSEL – Ten tijde van de Belgische frank was er maar weinig politiepersoneel rechtstreeks betrokken bij valsemunterij: het was eigenlijk een eenmanszaak. De komst van de euro zorgde echter voor een hele verschuiving binnen de valsemunterij: valse biljetten en munten werden plots producten met een internationale afzetmarkt, wat leidde tot een grotere professionalisering. Een nauwere samenwerking tussen centrale banken en politiediensten, zowel op Belgisch als op Europees niveau, was dan ook aangewezen. Bij

de invoering van de chartale euro in 2002, werd er een efficiënt samenwerkingsprotocol afgesloten tussen de NBB en de politie, waardoor beschikbare informatie snel kon worden gecentraliseerd. “Elk – al dan niet vermeend – vals bankbiljet dat wordt ontdekt, wordt onmiddellijk opgestuurd naar het National Analysis Centre (NAC), dat zich bevindt in de drukkerij,” aldus Yves Timmermans, chef van de Administratieve dienst van de drukkerij van de NBB. “Daar worden de biljetten geanalyseerd en geclassificeerd. Als je weet om welk soort vervalsing het gaat, is het gemakkelijker te achterhalen van waar het biljet afkomstig zou kunnen zijn. Als het om een tot dan ongekende soort vervalsing gaat, wordt het biljet doorgestuurd naar de Europese Centrale Bank (ECB) waar het aan een grondigere analyse wordt onderworpen. Als het effectief om een nieuw soort vervalsing gaat, wordt er meteen ook een nieuwe vervalsingsklasse gecreëerd.”

Naaste bureu

Alle informatie die door deze analyses wordt bekomen, gaat naar de bevoegde politiedienst – de Centrale Dienst ter Bestrijding van Valsemunterij (CDBVM), zeven personen sterk. Dit kan heel vlot, aangezien deze dienst zich in de gebouwen van de NBB bevindt, in de Berlaimontlaan 8. Daar worden de gegevens van de analyses samengevoegd met de informatie waarover de politie zelf beschikt (info over verdachten, statistieken...). Een soortgelijke samenwerking bestaat ook tussen de Koninklijke Munt van België en de CDBVM voor valse euro-

Jeroen Peeters & Yves Timmermans

munten. Dossiers in verband met vervalste vreemde biljetten handelt de CDBVM alleen af.

“Deze nieuwe samenwerking met centralisatie van alle beschikbare informatie blijkt een groot succes,” vertelt Jeroen Peeters, commissaris bij de CDBVM. “Er is een vlotte samenwerking tussen onze diensten en de NBB, ook op technisch gebied, en dit niet in het minst dankzij de nabijheid van onze diensten. Dit is nodig, want 90% van de onderschepte vervalsingen worden in het bankcircuit ontdekt. Onze mensen kennen elkaar, lopen gemakkelijk bij elkaar in en uit... Naast onze eigen politiecomputer beschikken we ook over een computer van de NBB. Binnenkort worden we zelfs aangesloten op een kleine module van CashSSP, waardoor de informatie nog sneller zal kunnen worden doorgegeven. Alle informatie die we op die manier verzamelen, wordt door ons bewerkt en dan doorgespeeld naar onze mensen op het terrein. Soms doen we ook een beroep op het labo van de NBB, zoals vorig jaar toen we een inval hielden in een clandestiene drukkerij.”

Internationaal fenomeen

Waar vervalsingen van Belgische bankbiljetten dikwijls het werk waren van een hobbyist die aan de slag ging met kleurenprinter of -kopieermachine, worden vervalsingen van eurobiljetten vaker gemaakt op professionele offsetpersen. Het grotere afzetgebied zorgde ook voor een internationalisering van de valsemunterij: van alle offsetvervalsingen die in België worden ontdekt, is driekwart afkomstig uit het buitenland.

Valsemunters zijn vooral actief in drie grote regio's. In de Baltische staten, die vroeger een spilgebied waren, is de productie nu wat stilgevallen, dankzij efficiënt politiewerk. De meest actieve regio's zijn momenteel Italië en Bulgarije. In Italië is er een heel hoge productie van biljetten van 20, 50 en 100 euro. Dit zijn de biljetten die het meest worden ontdekt in België. Bulgarije is dan weer gespecialiseerd in biljetten van 100, 200 en 500 euro. In al deze regio's zijn het goed georganiseerde criminele netwerken die zich op de valsemunterij hebben gestort. Valsemunterij is dus een internationaal fenomeen, vandaar dat de CDBVM een onbeperkte toegang heeft tot de databank van de ECB en nauw samenwerkt met Europol dat over een enorme gegevensbank met politionele informatie beschikt. Het aantal valse biljetten dat wordt ontdekt, stijgt, maar het bedrag dat daar tegenover staat, blijft wel ongeveer gelijk. Dit is het gevolg van het feit dat er tegenwoordig meer biljetten van 20 dan van 50 euro worden vervalst. In vergelijking met dollARBiljetten, worden eurobiljetten nog steeds relatief weinig vervalst: er worden niet meer valse eurobiljetten ontdekt dan vroeger het geval was voor de verschillende nationale biljetten samen. De kwaliteit van de vervalsingen ligt niet zo hoog. Dit is echter geen reden om op zijn lauweren te rusten, want dit zou in de toekomst snel kunnen veranderen. ■